

Review

De rubriek 'Review' heeft als doel om de lezer te informeren over recente publicaties met betrekking tot het hoger onderwijs.

Beverwijk, J. M. R. (2005). The genesis of a system: coalition formation in Mozambican higher education, 1993-2003. Enschede: CHEPS, Center for Higher Education and Policy Studies, ISBN 9036521823. <http://www.utwente.nl/cheps/documenten/thesisbeverwijk.pdf>

In dit proefschrift worden de ontwikkelingen binnen het hogeronderwijsbeleid in Mozambique verklaard vanuit het Advocacy Coalition Framework.

Berger, J.H.J. & J. de Jonge. (2005) *Rendement verkend: succes- en faalfactoren van promotietrajecten van Nederlandse universiteiten*. Den Haag: Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap. ISBN 90 5910 323 8.

De centrale onderzoeksvraag luidt: 'Welke factoren hebben invloed op het falen dan wel succesvol afronden van promotietrajecten binnen de Nederlandse universiteiten?' Dit onderzoek bestaat uit in vier fasen: het in beeld brengen van het rendement door middel van literatuurstudie, het maken van een overzicht van relevante factoren die een rol kunnen spelen bij uitval en afhaken van promovendi, het maken van vragenlijsten voor promovendi en voor hun begeleiders, en het doen van casestudies in 'best-practice'-instituten. Ten slotte zijn interviews gehouden met talentvolle studenten die niet kiezen voor een promotietraject en met talentvolle promovendi die hun promotietraject afbreken en elders gaan werken. De belangrijkste factoren zijn de begeleiding, de contacten op lokaal niveau (introdactie, contacten met wetenschappelijke staf) en contacten met het wetenschappelijke netwerk.

<http://www.minocw.nl/bhw/116/bhw116.pdf>

Boer, H. de, L. Goedegebuure. & J. Huisman (2005) *Gezonde spanning: beleidsevaluatie van de MUB: Eindrapport*. Den Haag: Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. 90 5910 303 3.

In opdracht van staatssecretaris Rutte heeft CHEPS een beleidsevaluatie uitgevoerd van de wet Modernisering Universitair Bestuur (MUB). Doel van de evaluatie was om te achterhalen of deze wet, die van kracht werd in 1997, functioneert en hoe de belangrijkste betrokkenen deze bestuursorganisatie ervaren. Er is kritiek op de MUB, maar ook waardering: het rapportcijfer is een 6,4. De conclusies uit deze evaluatiestudie zullen worden gebruikt voor de ontwikkeling van de nieuwe wet op het hoger onderwijs en onderzoek (WHO).

<http://www.minocw.nl/brief2k/2005/doc/56546a.pdf>

http://www.minocw.nl/ho/doc/2005/gez_spanning_bijlage_20050705.pdf

D'Haese, I. & M. Valcke (Reds.) (2005) *Digitaal leren: ICT-toepassingen in het hoger onderwijs*. Leuven: LannooCampus. ISBN: 90 2095 880 1

Dit boek is totstandgekomen naar aanleiding van een studiedag en bevat hoofdstukken over: digitale didactiek, ontwerpen en flexibel hergebruik van onderwijsmateriaal, samenwerkend leren via ICT, digitale bibliotheken, digitale stage- en studiebegeleiding, e-portfolio, evaluatie, online internationalisering, e-leeromgeving, en de implementatie van een digitale toets- en leeromgeving.

Jongbloed, B., Salerno, C., Huisman, J., & Vossensteyn, H. (2005) *Research prestatie-meting: een internationale vergelijking*. Den Haag: Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap, ISBN 9059102738.

<http://www.utwente.nl/cheps/documenten/engreport05prestatiemeting.pdf>

De centrale vraag in dit op verzoek van het Ministerie van OCW gehouden en door het CHEPS uitgevoerde onderzoek luidt: is het mogelijk om bij de verdeling van publieke onderzoeksmiddelen rekening te houden met de onderzoeksprestaties van universiteiten om op deze wijze te komen tot een verbetering van onderzoeksprestaties en productiviteit? Het doel: een inventarisatie en analyse van modellen voor de meting van onderzoeksprestaties in het buitenland en lessen hieruit voor de Nederlandse situatie. Het gaat om de volgende landen: Vlaanderen, Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Noorwegen, Australië, Nieuw Zeeland

Judging research on its merits: An advisory report by the Council for the Humanities and the Social Sciences Council. (2005). Amsterdam: Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences, ISBN 9069844494, <http://www.knaw.nl/publicaties/pdf/20051029.pdf>

Overzicht van recente ontwikkelingen die gevolgen hebben voor de evaluatie van het onderzoek in Nederland: het uitvoeren van een onderzoeksevaluatie is duur. Wegen de kosten van een dergelijke evaluatie wel op tegen de baten? Het Ministerie van OCW bestudeert thans een beoordelingssysteem dat gebaseerd is op prestatie-indicatoren. Een en ander kan gevolgen hebben voor de financiering van het onderzoek bij universiteiten. Dit rapport sluit af met een aantal praktische aanbevelingen.

Kwikkers, P.C., J. Huisman, J. & F.E.H. van Eijkern (2005) *Evenwicht zonder sturing: wegen voor nieuw hoger onderwijs en wetenschap, deel 1*. Den Haag: SDU. ISBN 90 1211 073 4. Dit boek gaat over het heden, verleden en de toekomst van het sturingsraamwerk van het Nederlandse hoger onderwijs. Aan de hand van eigen analyses en gesprekken met ruim 35 deskundigen en gezagsdragers, zoeken de auteurs naar effecten van beleid en regelgeving sinds de HOAK-nota "Hoger onderwijs: autonomie en kwaliteit" (1985). De in voorbereiding zijnde nieuwe Wet op het Hoger Onderwijs biedt eveneens een kader voor de analyses.

Kirp, D. L. (2003) *Shakespeare, Einstein, and the bottom line: the marketing of higher education*. Cambridge; London: Harvard University Press. ISBN 0674016343.

Overzicht van de manier waarop commercialisering in toenemende mate het hoger onderwijs in de VS beïnvloedt. Het is mogelijk elk hoofdstuk in dit boek zelfstandig te lezen; het volgt namelijk de Harvard casestudiemethode. Aan de orde komen onder andere: de opkomst en tot dusver het falen van het online hoger onderwijs, het succes van de op winst gerichte universiteitsbedrijven, nieuwe financieringsbronnen waaron-

der patenten en copyrights, herstructureren van het kerncurriculum, privatisering van de universiteiten, en de onafhankelijkheid van het universiteitsonderzoek versus private financiering. Verder komen er veel belangenconflicten naar voren. Op deze manier komt men uit op vragen als "wat is kennis?", "wat is cultuur?" en "wat is kritisch denken?"

Mirande, M., Veen, J. van der, & Wende, M. van der (Eds.)(2005) *Van trend naar transformatie: ICT-innovaties in het hoger onderwijs*. Groningen; Houten: Wolters-Noordhoff, ISBN 9001804853.

Van trend naar transformatie bevat dertien hoofdstukken over programma's en projecten waarmee binnen de Digitale Universiteit (DU) transformatie vorm moet krijgen. Soms gaat het over de rol van een instelling, het niveau van een opleiding of over een facet van transformatie, zoals het gebruik van digitale portfolio's en digitale toetsen. Alle auteurs schrijven over transformaties waarbij ze zelf betrokken waren. Transformatie van het onderwijs gaat om het flexibiliseren van de leermogelijkheden van studenten, het binnenhalen van de innovatieve beroepspraktijk in de opleiding en een nuttig gebruik van ICT hierbij. Er zijn voorbeelden van geslaagde en minder geslaagde transformaties in DU-instellingen te vinden.

Muche, F. (Ed.)(2005) *Opening up to the wider world: the external dimension of the Bologna Process*. Bonn: Lemmens, ISBN 3932306678.

Maakt de implementatie van Bologna Europa werkelijk aantrekkelijker en transparanter? En zo ja, hoe dan? De papers in dit boek komen van een ACA-conferentie gehouden te Hamburg in 2004.

Nugent, M. A. (2004) *The transformation of the student career: university study in Germany, The Netherlands, and Sweden*. New York: RoutledgeFalmer, ISBN 0415948800.

Vergelijkend onderzoek naar universitaire studies en studieloopbanen in Duitsland, Nederland en Zweden.

Phersson, M. & B. Scholtens (2004) *Kennisland in verval: hoe innovatie een hype werd*. Amsterdam: Meulenhoff; De Volkskrant. ISBN 9029074523.

Wat betekent de term kenniseconomie? Is Nederland als kennisland echt zo in verval? Dit boek laat zien hoe de Nederlandse situatie zich verhoudt tot die in de rest van de wereld. Wat is er nodig om internationaal te blijven meetellen?

Vossensteyn, J. J. (2005) *Perceptions of student price-responsiveness: a behavioural economics exploration of the relationships between socio-economic status, perceptions of financial incentives and student choice*. Brno: Vutium, Cheps. Proefschrift Universiteit Twente.

<http://www.utwente.nl/cheps/documenten/thesisvossensteyn.pdf>

Dissertatie over het keuzegedrag van studenten in relatie tot financiële instrumenten. Uit onderzoek onder een grote groep eerstejaars bleek dat studenten van verschillende sociaal-economische herkomst de kosten en baten van studeren anders inschatten. Studenten uit lagere sociaal-economische milieus vinden studeren meer risicovol, vinden beurzen belangrijker, verwachten een lager toekomstig inkomen en vinden studieschul-

den minder acceptabel dan andere studenten. Maar ondanks het feit dat studenten uit verschillende milieus verschillend denken over geld, leiden die verschillende percepties niet direct tot verschillend keuzegedrag.

Deze rubriek werd verzorgd door Marwine van der Molen (CHEPS, Universiteit Twente). Publicaties kunnen aan de redactie worden voorgelegd ter verschijning in deze rubriek, door te schrijven naar: Marwine van der Molen, CHEPS, Universiteit Twente, Postbus 217, 7500 AE Enschede, e-mail: m.w.vandermolen@utwente.nl, of aan de redactiesecretaris onder vermelding van: TvHO Review.